

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BIHOR
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. 1895/111/2019

SENTINȚA CIVILĂ NR. 33/C/2020

Ședința publică din data de 27 februarie 2020

Completul constituit din:

PREȘEDINTE: BALOGH TEODORA CARMEN

GREFIER: LASCU ELENA CLAUDIA

Pe rol fiind pentru azi judecarea cauzei civile înaintată de reclamantii **SECARĂ CORIOLAN și SECARĂ NELA MIRELA**, (...) cu domiciliul procedural ales în Oradea, str. Primăriei nr. 6, ap. 4, jud. Bihor la avocat Romoșan Florica în contradictoriu cu pârâțul **STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**, cu sediul în București, sector 5, Bd. Libertății nr. 16, având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în cauză nu s-au prezentat părțile.

Procedura este completă.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier care învederează instanței de judecată că dezbaterea cauzei a avut loc la data de 5 februarie 2020, conform celor consemnate în încheierea de ședință de la acea dată și care face parte integrantă din prezenta, când în vederea deliberării și pentru a fi depuse concluzii scrise a fost amânată pronunțarea pentru termenul de judecată din data de 12.02.2020, când în vederea deliberării a fost amânată pronunțarea pentru termenul de judecată din data de 25.02.2020, când în vederea deliberării a fost amânată pronunțarea pentru acest termen de judecată.

**TRIBUNALUL
DELIBERÂND**

Constată că prin acțiunea înregistrată în data de 25.06.2019, reclamantii Secară Coriolan și Secară Nela Mirela au solicitat în contradictoriu cu pârâțul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, obligarea acestuia la plata următoarelor sume:

- plata sumei de 1.500.000 euro pentru subsemnata Secară Nela și plata sumei de 1.000.000 euro pentru subsemnatul Secară Coriolan, reprezentând daune morale, ca urmare a prejudiciului multiplu și complex ce ne-a fost cauzat prin declanșarea față de subsemnații, în mod nejustificat și de o manieră abuzivă a unui proces penal ce s-a derulat timp de 5 ani și 5 luni, cu toate consecințele dezastruoase pe care acest demers abuziv l-a avut asupra sănătății și vieții noastre, a imaginii noastre publice, precum și asupra tuturor drepturilor noastre civile

- plata daunelor materiale în sumă de 2.560.578 euro, reprezentând contravaloarea unei părți din prejudiciul cauzat firmei în care subsemnații suntem asociați, respectiv S.C. ARTPEL GRUP SRL, a beneficiului nerealizat rezultând din pierderea terenului și a hotelului ridicat pe acesta în stațiunea Băile Felix, Sânmartin, precum și a imobilului situat în Oradea, str. George Călinescu nr. 11, jud. Bihor

- plata dobânzii legale aferente sumelor de bani solicitate, de la data introducerii cererii de chemare în judecată și până la plata efectivă a acestora.

Cu cheltuieli de judecată.

În motivare, reclamantii au arătat:

Întrucât în dreptul intern nu se identifică nici o procedură specială pe calea căreia să se poată solicita acordarea de daune-interese pentru nerespectarea termenului rezonabil prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenție, în lipsa unei erori judiciare, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că se impune admisibilitatea acțiunii în răspundere civilă delictuală îndreptată împotriva Statului Român.

S-a reținut totodată că Statul trebuie să răspundă pentru consecințele păgubitoare produse în desfășurarea activităților specifice organelor judiciare, dar nu pentru o faptă săvârșită de o altă persoană, ci indiferent de orice culpă, pe temei obiectiv, în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție, instanțele judecătorești trebuind să plece de la premisă că, deși o răspundere decurgând din săvârșirea unui delict civil este, în principiu, o răspundere subiectivă, statul răspunde obiectiv pentru prejudiciile cauzate justitiabililor ca urmare a defectuoasei organizări și derulării a procedurilor judiciare - o răspundere întemeiată pe obligația pozitivă a statului de a lua toate măsurile necesare pentru a asigura respectarea drepturilor persoanelor.

Toate aceste aspecte au fost reiterate în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție, evidențiată în Decizia nr. 646 din 23.02.2018, potrivit căreia „este admisibilă acțiunea împotriva statului întemeiată pe dispozițiile Codului civil în materia răspunderii civile delictuale pentru încălcarea dreptului la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil garantat de art. 6 paragraf 1 din CEDO și art. 21 alin. 3 din Constituție. Acțiunea având ca obiect repararea prejudiciului cauzat prin durata excesivă a procesului penal presupune verificarea întrunirii condițiilor privind fapta ilicită, prejudiciul și legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu. Premisa analizei, în această situație, este aceea că „fapta ilicită” este reprezentată de întârzierile imputabile autorităților judiciare, identificate în urma aplicării criteriilor deprinse din jurisprudența CEDO, anume complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și cel al autorităților competente”.

În ceea ce ne privește, arătăm că există legătură de cauzalitate între durata excesivă a procesului penal, modalitatea în care acesta s-a desfășurat în concret și prejudiciul material și moral suferit de către subsemnații. Prin durata excesivă a procedurilor din procesul penal în care am fost inculpați, a fost încălcat art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, cu privire la dreptul la un proces echitabil.

Prelungirea procedurii în mod nerezonabil se datorează în mod cert deficiențelor autorităților, existând perioade semnificative de inactivitate din partea organelor de urmărire penală pe parcursul procedurii penale, fiind evident că actele de procedură penală nu s-au desfășurat la intervale regulate și rezonabile.

Mai mult decât atât, astfel cum vom arăta în continuare, întregul proces penal a fost pornit împotriva subsemnaților în mod intenționat și cu rea-credință de către organele de urmărire penală, consecințele acestui proces penal fiind extrem de grave și iremediabile.

Referitor la conduita imputabilă organelor de urmărire penală, prin decizia Curții de Apel Oradea nr. 368/A/2018, intrată sub puterea autorității de lucru judecat, s-au reținut următoarele aspecte extrem de relevante:

„Astfel, Curtea apreciază că dosarul a fost instrumentat greșit încă de la început de către organul de urmărire penală și că probele apărute ulterior - în 2012 (declarații martori, denunț etc.) - se opreau la stadiul de indicii sau de suspiciuni rezonabile privind săvârșirea faptei de către inculpații din prezenta cauză, lăsând însă loc de îndoială serioasă privind comiterea faptei de către aceste persoane.

Curtea reține că, în dosarul inițial nr. 302/2004 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor, Tribunalul Bihor, prin încheierea penală nr. 44/09.06.2004-dosar nr.34/S/2004, a autorizat pe un termen de 30 de zile interceptarea și înregistrarea convorbirilor efectuate de către Secară Nela, Secară Coriolan, Kovacsi Sondor Laszlo și Tudoran Marcel, însă la dosarul cauzei nu există procese-verbale de redare a convorbirilor efectuate și alte probe în acest sens. (Se observă astfel că subsemnații au fost interceptați telefonic încă din anul 2004 cu privire la faptele ce au făcut obiectul dosarului penal nr. 2635/111/2014!!!).

Prin urmare, Curtea concluzionează că, atât imediat după eveniment cât și ulterior, nu au existat probe directe care să îi incrimineze pe inculpații din prezenta cauză, dimpotrivă, probele obținute din interceptarea convorbirilor efectuate în absența depunerii la dosar, cu siguranță le erau favorabile, în sensul că îi disculpau de acurații.

Referitor la declarațiile martorilor Nuțaș Florin Radu, Nuțaș Antonia Bianca și Popovici Ana Măria Bianca, Curtea apreciază că acestea sunt subiective și au fost date într-un anumit context și dintr-un anumit interes care nu se poate suprapune peste cel al înfăptuirii unei justiții corecte, motiv pentru care trebuie înlăturate.

Afirmațiile martorei Bacter Gabriela din faza de urmărire penală care a arătat că în seara incidentului a fost sunată telefonic de către inculpata Secară Nela care i-a spus că dacă tatăl său ar putea să meargă cu camionul noaptea în incinta unei întreprinderi, cu farurile stinse nu sunt susținute de listurile telefonice depuse la dosar.

Mai mult, deși martora Bacter Gabriela a arătat că la momentul în care i s-a solicitat sprijinul în vederea efectuării transportului și a depozitării poșetelor nu a făcut legătura cu furtul poșetelor, ci doar după câțiva ani (fără să arate elementul „scânteie” care a declanșat și a elucidat această enigmă), Curtea apreciază că această legătură de cauzalitate trebuia și putea fi făcută cu ușurință având în vedere modul de acțiune, ora târzie sau înaintată la care s-a efectuat transportul, precum și acceptarea de către patroni a unui spațiu impropriu depozitării poșetelor din piele.

Prin urmare, versiunea inculpaților Secară care au arătat că după 2007 relația cu martora Bacter Gabriela care ar fi creat un prejudiciu societății s-a înrăutățit și că declarația acesteia a fost dată organului de urmărire penală în scopul de a se răzbuna, pare credibilă cu precizările de mai sus.

Deși la dosarul penal inițial au fost depuse în copie contractele individuale de muncă ale salariaților SC Artpel Grup SRL (...), organul de urmărire penală nu a procedat la audierea acestora pentru a verifica aspecte esențiale ale cauzei privind bunurile sustrate (calitate, inscripție, numărul acestora, beneficiarul comenzii, existența de coduri de bare, eticheta, etc).

În fine, Curtea reține că denunțul penal a fost formulat într-o perioadă în care martorii Bora Ana, Bacter Gabriela și Bacter Dumitru se aflau în stare de arest preventiv, respectiv detenție într-un dosar penal de evaziune fiscală, inclusiv aceștia recunoscând la instanța de apel că, declarațiile au fost date sub presiunea tensiunii create de starea de detenție în care se aflau.

Prin urmare, instanța remarcă poliția vulnerabilă a celor trei martori și a familiei acestora (care au depus declarații de martor,) care a existat la momentul formulării denunțului când erau privați de libertate, precum și interesul sporit manifestat de către aceștia. În sensul că în schimbul informațiilor de natură penală comunicate aceștia ar fi perceput inițial că ar scăpa sau li s-ar diminua răspunderea penală, cu atât mai mult cu cât în perioada următoare Bora Ana a scăpat de starea de arest preventiv (prin neformularea referatului cu propunere de prelungire a arestării preventive).

Fac precizarea că, în urma administrării probatoriului în fața instanței de apel, martorii Bora Ana, Bacter Gabriela, Bacter Dumitru, Popovici Ana Măria Bianca, Kovacs Sandor Laszlo nu numai că și-au retras denunțurile și declarațiile date în fața organelor de urmărire penală, dar au și menționat în mod expres. în fața Curții de Apei Oradea, că declarațiile au fost date fie sub presiune, fie ca urmare a unor promisiuni din partea procurorilor care au instrumentat cauza.

Curtea reține că organul de urmărire penală nu a lămurit suficient acest aspect (referitor la valoarea prejudiciului cauzat) prin efectuarea la acea dată a unor adrese către beneficiar (...), motiv pentru care cererea de constituire de parte civilă formulată de SC Artpel Grup SRL însoțită de acte justificate (într-o oarecare măsură) trebuie luată de bună, respectiv sesizarea trebuia admisă.

Este adevărat că aceste declarații detaliate trebuiau făcute imediat după incident (în 2004) însă această imperfecțiune se datorează conduitei organului de urmărire penală care, după cum s-

a arătat mai sus, a tratat destul de superficial această cauză și care, pe parcursul cercetărilor a „pierdut” mijloacele materia/e de probă (...).

Se concluzionează că probele în acuzare nu au avut un caracter cert, nu au fost decisive sau au fost incomplete, lăsând loc unei nesiguranțe și incertitudini în privința vinovăției inculpaților din prezenta cauză.”

De asemenea, prin decizia nr. 368/A/2018, instanța de control judiciar a constatat și maniera superficială în care prima instanță, respectiv Judecătoria Oradea, a judecat prezenta cauză, stabilind că aceasta a reținut total eronat starea de fapt raportat la întregul probatoriu existent la dosarul cauzei.

Nu în ultimul rând, consideră acest aspect ca fiind extrem de relevant, este că modalitatea defectuoasă în care s-a desfășurat procesul penal, precum și conduita imputabilă organelor de urmărire penală și instanței de fond rezultă și din faptul că, în ceea ce privește infracțiunile de tâlhărie calificată și lipsire de libertate reținute în sarcina lor, termenul de prescripție al răspunderii penale, de 8 ani, s-a împlinit la data de 07.06.2012, deci anterior datei la care au fost emise mandatele de aducere și de reținere pe numele subsemaților (respectiv 22.03.2013), iar în ceea ce privește infracțiunea de înșelăciune privind asigurările, termenul de prescripție al răspunderii penale, de 5 ani, s-a împlinit la data de 07.06.2009, anterior punerii în mișcare a acțiunii penale față de subsemații pentru această infracțiune.

Or, având în vedere toate aceste împrejurări, este evident faptul că întregul proces penal a fost pornit cu rea-credință, iar măsurile procesuale luate ulterior le-au cauzat prejudicii considerabile pe toate planurile.

Pe de altă parte, nu se poate reține vreo culpă a lor în prelungirea duratei procesului penal, folosirea mijloacelor procedurale prevăzute de lege nefiind imputabile. În acest sens, chiar dacă au solicitat continuarea procesului penal având în vedere că s-a împlinit constatarea prescripției răspunderii penale pentru faptele ce au făcut obiectul dosarului penal nr. 2635/111/2014, nu se poate reține vreo rea-credință în încercarea de a lupta până la final în dovedirea nevinovăției noastre cu toate mijloacele procesuale penale de care am dispus.

Astfel, au îndeplinit toate obligațiile dispuse de organele judiciare, au respectat toate măsurile care s-au luat împotriva noastră, au participat în mod activ la soluționarea cauzei, manifestând un real interes în ceea ce privește administrarea de probe și dovedirea nevinovăției noastre.

2. Încălcarea prezumției de nevinovăție.

La 28 martie 2013, deci la scurt timp după începerea urmăririi penale față de subsemații, în Bihoreanul a fost publicat un articol în care se preciza, printre altele, că „Surse din anchetă au dezvăluit BIHOREANULUI că, în noaptea de 6 spre 7 iunie, soții Secară au înscenat o tâlhărie la sediul firmei, în jurul orei 2:30, Coriolan Secară, alături de alți 4 bărbați, toți având fețele acoperite, au intrat în curtea Artpel Grup, l-au bătut și imobilizat pe paznicul societății, l-au legat de mâini și picioare și l-au închis în gheretă.

Apoi, din depozitul și biroul firmei, cei cinci au încărcat într-un camion mărfurile găsite, în valoare totală de aproximativ 850.000 lei, pe care mai apoi soții Secară le-au ascuns și valorificat la negru.”

Din modalitatea în care articolul a fost redactat, reieșea foarte clar că sunt vinovați, fără nici o îndoială, de comiterea respectivelor fapte.

Or, urmare a publicării acestui articol s-a schimbat considerabil modalitatea în care subsemații eram percepuți în societate, în sensul că exista certitudinea că am comis faptele imputate de organele de urmărire penală. Astfel, imaginea de care ne bucuram, precum și statutul societăților pe care le administram au fost grav afectate.

În ceea ce privește societatea S.C. Artpel Grup S.R.L., în pofida furtului care a avut loc din magazia firmei în anul 2004 (furt care a făcut obiectul dosarului penal nr. 2635/111/2014, fiind inculpați în mod intenționat subsemații!) și a consecințelor sale, societatea a continuat să se dezvolte, astfel că în anul 2009 a achiziționat echipamente performante în valoare de circa

200.000 Euro, iar în anul 2012, echipamente în valoare de 280.000 Euro, investiții efectuate pentru a-și îndeplini fără întârziere obligațiile contractuale față de partenerul de afaceri german, ABRO GMBH&CO KG, cu care societatea avea încheiat un contract de colaborare (prevăzându-se expres că ABRO GMBH&CO KG este partenerul exclusiv al S.C. Artpel Grup S.R.L.) pe o durată de 5 ani, având o valoare aproximativă de 15.000.000 de Euro.

Cu toate că în anul 2012, față de subsemnata s-a dispus începerea urmăririi penale pentru săvârșirea unor infracțiuni de evaziune fiscală, precum și măsura reținerii și ulterior a arestării preventive, partenerul de afaceri ABRO GMBH&CO KG a înțeles că sunt doar acuzații nedovedite, astfel că a hotărât să continue colaborarea între societăți, iar declinul S.C. Artpel Grup S.R.L. a început în anul 2013, o dată cu acuzațiile de săvârșire a infracțiunilor de tâlhărie și de lipsire de libertate, imputate subsemnaților.

În timpul vizitei partenerului de afaceri german la punctul de lucru al societății S.C. Artpel Grup S.R.L., vizită ce avea ca scop stabilirea unor noi strategii privind colaborarea dintre societăți, organele de urmărire penală s-au prezentat cu ordonanțe de reținere dispuse față de subsemnații în dosarul de urmărire penală nr. 80/P/2013. Or, de la acest moment și urmare a articolelor apărute ulterior în presă, articole care au creat convingerea că suntem vinovați de săvârșirea faptelor reținute, ABRO GMBH&CO KG și-a schimbat radical conduita și, pentru a nu-și onora obligațiile contractuale, a invocat cu fiecare ocazie faptul că asociații societății S.C. Artpel Grup S.R.L., respectiv subsemnații Nela Secară și Coriolan Secară, suntem cercetați penal în mai multe dosare și chiar am fost condamnați în primă instanță.

De asemenea, S.C. Artpel Grup S.R.L. deținea în proprietate un teren intravilan în stațiunea Băile Felix, în suprafață de 5039 mp, teren ce a făcut obiectul unui contract de comodat între aceasta și societatea S.C. ROMPALACE TUR S.R.L. (societate ce aparținea de asemenea familiei Secară), în vederea construirii unui hotel cu bază proprie de tratament. În anul 2007, S.C. Artpel S.R.L. și-a asumat rolul de garant în contractul de împrumut cu ipotecă încheiat între S.C. ROMPALACE TUR S.R.L. și Banca Comercială Română, contract ce oferea societății suma de 400.000 Euro, necesară pentru ridicarea hotelului. De asemenea, Secară Coriolan, a contribuit la acest credit ipotecar cu suma de 52.000 Euro, având semnificația de depozit colateral. Urmare a crizei financiare din anul 2008, BCR și-a exprimat poziția în sensul retragerii contribuției la proiectul mai sus menționat, astfel că S.C. Artpel Grup S.R.L., în calitate de garant și preluând toate obligațiile de plată ale S.C. ROMPALACE TUR S.R.L., prin contractele de cesiune încheiate, a reușit să-și achite îndatoririle până în anul 2014 (inclusiv cele stabilite în planul de reorganizare al societății S.C. ROMPALACE TUR S.R.L.), în concret până la începerea urmăririi penale în dosarul 80/P/2014 și a articolelor de presă apărute ulterior. Evident că, odată cu începerea procesului penal și ulterior, diagnosticarea cu boli grave de sănătate, a fost prioritar.

Nu în ultimul rând, greutățile financiare menționate anterior s-au concretizat și în imposibilitatea de plată a creditului imobiliar contractat pentru achiziționarea apartamentului situat în Oradea, str. George Călinescu nr. 11. Potrivit art. 6 paragraful II din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi legal stabilită, iar conform art. 4 din Codul de procedură penală, (1) orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă. (2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că „autoritățile, în special cele care se ocupă cu anchetele penale, trebuie să se dovedească foarte prudente cu privire la declarațiile publice relative la cauze aflate în cercetare, cu scopul de a feri persoanele implicate de a fi socotite culpabile înainte de judecarea lor”. (Comisia, decizia din 17 decembrie 1981, plg. Nr. 8371/78, în DR nr. 27, P. 49). Această obligație nu implică însă faptul ca autoritățile să se abțină de a informa publicul cu privire la anchetele penale în curs, însă acestea trebuie să folosească

formulări din care să nu rezulte vinovăția persoanelor anchetate. (Comisia, decizia din 06 octombrie 1981, plg. nr. 9077/80, în DR nr. 26, P. 213). în linii generale, în această materie, Curtea a statuat că afirmarea fără echivoc și fără nici o rezervă a faptului că reclamantii sunt vinovați de comiterea unei infracțiuni, de către un reprezentant al statului, într-un act cu forță juridică întocmit în cadrul unei activități oficiale constituie o atingere gravă a prezumției de nevinovăție (CEDO, hot. Grabchuk/c/Ucraina din 21 septembrie 2006).

În principiu, Curtea admite faptul că presa are dreptul și obligația de a difuza subiecte necesare informării publicului cu privire la afacerile judiciare în curs, însă impune în sarcina presei o obligație de diligență în modul de tratare al subiectului, astfel încât să nu existe atingeri drepturilor procedurale ale persoanelor implicate. Curtea a constatat că s-ar fi putut publica articolul și fără a face referire la numele complet al acuzatului, în condițiile în care ancheta penală împotriva sa era într-un stadiu incipient și orice informație de acest gen ar fi putut marca evoluția ulterioară a percepției publicului asupra vinovăției sale. (CEDO, dec. Wirtschafts - Trend Zeitschriften - Verlags GmbH/c./Austria din 14 noiembrie 2002).

Prin conduita organului de urmărire penală, care nu doar că a pus la dispoziția presei informații din ancheta penală aflată în desfășurare, dar a și lăsat să se creadă, fără nici o îndoială, că sunt vinovați de săvârșirea presupuselor fapte, a fost încălcat principiul prezumției de nevinovăție, sens în care se impune ca și prin prisma încălcării acestor drepturi, statul român să repare prejudiciul cauzat, pe temeiul răspunderii civile delictuale.

3. Încălcarea dreptului la viață privată au dus la încălcarea art. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

În soluționarea apelului, Curtea de Apel Oradea (întrucât prima instanță, analizând superficial dosarul cauzei a trecut peste aceste aspecte), a solicitat prin adresa din 13.11.2017, Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea înaintarea încheierii instanței care a soluționat referatul din 09.06.2004 (dosar nr. 302/P/2004), prin care s-a cerut eliberarea autorizației de interceptare a convorbirilor telefonice de pe mai multe posturi telefonice, s-a solicitat să se comunice dacă s-au emis și alte autorizații de interceptare sau de supraveghere în dosarul nr. 302/P/2004, cu înaintarea proceselor verbale de redare și suportii optici aferenți în cazul emiterii autorizațiilor.

Prin adresa din 17.11.2017, Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor a comunicat că se află în imposibilitatea de a pune la dispoziția instanței încheierea care a soluționat referatul dispus în data de 09.06.2004 în dosarul de urmărire penală nr. 302/P/2004 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor, prin care s-a solicitat eliberarea autorizației de interceptare a convorbirilor telefonice de pe mai multe posturi telefonice, întrucât în arhiva Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor nu mai există niciun document cu referire la dosarele cu nr. 80/P/2013 sau nr. 302/P/2004, respectiv nu mai dețin informații cu privire la emiterea altor autorizații de interceptare sau de supraveghere.

Ulterior, prin adresa nr. 80/P/2013 din 05.12.2017, Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor a comunicat că în urma verificărilor efectuate în arhiva unității de parchet, nu a fost identificată existența suportilor optici și notele de redare a convorbirilor telefonice interceptate aferente încheierii penale nr. 44/09.06.2004, pronunțată de Tribunalul Bihor în dosar nr. 34/S/2004 la solicitarea formulată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor în dosarul de urmărire penală nr. 302/P/2004.

Convorbirile telefonice intră în noțiunea de „viață privată” și „corespondență”, în sensul articolului 8 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar interceptarea lor, memorarea datelor astfel obținute sau utilizarea lor în cadrul urmăririi penale îndreptate împotriva titularului postului ori a interlocutorului au fost analizate de CEDO ca o "ingerință a unei autorități publice" în exercitarea dreptului garantat de art. 8 (cauza Aalmoes și alții contra Olandei, dec. nr. 16269/02, 25 noiembrie 2004, cauza Halford contra Regatului Unit, din 25 iunie 1997).

În contextul supravegherii secrete exercitate de autoritățile publice, dreptul intern trebuie să ofere o protecție împotriva intervenției arbitrariului în exercitarea dreptului unui individ prin raportare la art. 8 al Convenției. Legea trebuie să folosească termeni suficient de clari pentru a le indica persoanelor, de o manieră satisfăcătoare, circumstanțele și condițiile în care abilitează autoritățile publice să ia astfel de măsuri secrete (cauza Webwe și Saraia contra Germaniei, dec. nr. 54.934/00, par. 93, C.E.D.O. 2006-...)

Mai grav este faptul că la momentul care erau interceptați și supravegheați, în concret nu dețineau nicio calitate în cauză, iar aceste probe, fiindu-ne cel mai probabil favorabile - aceasta fiind și opinia instanței care a judecat apelul în cauză - nu le-au fost aduse niciodată la cunoștință și nu au fost vreodată informați că s-a dispus și administrat o astfel de probă. Chiar motivul dispariției subite al acestora poate fi că existența lor a îngreunat trimiterea în judecată, datorită faptului că îi disculpau.

Probele acestea au fost ignorate și nu ne-au fost prezentate, ceea ce dovedește caracterul lor ocult și modul discreționar și arbitrar în care au fost dispuse, încălcări posibile datorită imprevizibilității legii și a lipsei controlului a priori și a posteriori.

III. Acordarea daunelor morale.

Jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție a stabilit că despăgubirea bănească acordată pentru repararea prejudiciilor morale trebuie să reflecte o concordanță valorică între cuantumul sau/și gravitatea consecințelor la a căror reparare este destinat să contribuie. Pentru determinarea cuantumului despăgubirilor morale se impune a se avea în vedere principiul reparării integrale a prejudiciului cauzat prin fapta ilicită.

Prin decizia civilă nr. 1481 din 5 martie 2008, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că „în absența unor criterii pe baza cărora să se realizeze o cuantificare obiectivă a acestor despăgubiri (morale), trebuie recunoscută puterea de apreciere a judecătorilor fondului pe acest aspect. Jurisprudența are, în această materie, putere creatoare, fiind chemată să se pronunțe în condițiile în care dispozițiile legale nu oferă criterii stricte de cuantificare a daunelor”. „Stabilirea cuantumului despăgubirii acordate reclamantului pentru repararea daunelor morale, în lipsa unor criterii obiective, se face numai pe baza calității personale și profesionale a judecătorului cauzei, cu respectarea principiului proporționalității daunei cu despăgubirea acordată” se arată în decizia civilă nr. 4505 din 3 iulie 2008 a aceleiași instanțe.

Prin decizia nr. 1256 din 12 februarie 2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, secția civilă și de proprietate intelectuală, s-a statuat că „la stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial se au în vedere o serie de criterii cum ar fi consecințele negative suferite de reclamant pe plan psihic, importanța valorilor morale lezate și măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială”. S-a mai subliniat că printre criteriile de care trebuie să se țină cont la stabilirea întinderii reparației sunt și „consecințele produse asupra familiei persoanei (...) reclamantul nu a mai fost în măsură să-și susțină moral și material familia și a fost supus oprobiului public”.

Alte criterii avute în vedere de instanța supremă la stabilirea cuantumului daunelor morale, astfel cum au fost menționate prin decizia nr. 4286 din 8 iunie 2004 a Secției civile, sunt „aducerea petentului în incinta instanțelor și a parchetelor, ca inculpat, în mod repetat, timp de aproape 6 ani pentru o faptă inexistentă și lipsirea ilegală de libertate timp de 3 luni, precum și sentimentul de frustrare accentuată creat reclamantului, de dezumanizare și de afectare gravă a prestigiului său profesional și a personalității sale morale și altele”.

Astfel, repararea prejudiciului prin acordarea daunelor morale trebuie înțeleasă într-un sens mai larg, al căror scop e acela ca în funcție de particularitățile fiecărei cauze, să ofere victimei o anume satisfacție sau ușurare pentru suferințele îndurate.

Conform practicii constante a CEDO, atunci când drepturile fundamentale a unei persoane au fost încălcate prin măsuri ce s-au dovedit a fi neîntemeiate persoana are dreptul la repararea integrală a prejudiciului cauzat atât material, cât și moral. Jurisprudența Curții

Europene - care este obligatorie în egală măsură ca și normele Convenției Europene a Drepturilor Omului, întrucât alcătuiesc împreună un bloc de convenționalitate - este în sensul că regulile de evaluare a prejudiciului moral trebuie să fie unele care să asigure o satisfacție morală, pe baza unei aprecieri în echitate. „Curtea apreciază că un sistem bazat pe supremația Convenției și a jurisprudenței aferente acesteia asupra drepturilor naționale este apt să asigure buna funcționare a mecanismului de apărare implementat de Convenție și de protocoalele sale adiționale. Nu este lipsit de importanță să reamintim în acest sens că, în recomandarea sa din data de 12 mai 2004 [Rec. (2004)6], Comitetul Miniștrilor s-a felicitat pentru faptul că prevederile Convenției făceau parte integrantă din ordinea juridică internă a statelor semnatare. Acest aspect implica obligația pentru judecătorul național de a asigura efectul deplin al normelor acesteia, asigurându-le preeminența față de orice altă prevedere contrară din legislația națională, fără să fie nevoie să aștepte abrogarea acesteia de către legiuitor (mutatis mutandis, Vermeire împotriva Belgiei, Hotărârea din 29 noiembrie 1991, seria A nr. 214-C, p. 84, § 26)”.

Este evident că, spre deosebire de daunele materiale la care prejudiciul trebuie să fie cert privind existența și întinderea lui la acțiunea în daune morale certitudinea poate purta numai cu privire la existența prejudiciului nu și la întinderea acestuia.

Cuantumul daunelor morale nu este unul susceptibil de a fi dovedit de reclamant, ci stabilirea lor este apanajul instanței, în urma analizei elementelor concrete ale cauzei, iar acest cuantum trebuie să asigure o reparație efectivă și nu trebuie redus până la o sumă mică ce ar asigura doar o reparație simbolică a prejudiciului.

Dreptul fiecărei persoane la demnitate, drept garantat de Constituție, se reflectă atât în ocrotirea valorii sociale a demnității sub aspectul ei subiectiv, adică sub aspectul sentimentului de onoare pe care fiecare om îl are față de el însuși, cât și sub aspect obiectiv, respectiv sub aspectul prețurii morale de care se bucură un om în cadrul societății din care face parte și care se manifestă prin reputația, stima, considerația și respectul semenilor, acest drept al subsemnaților fiind atins prin judecata penală nefondată, precum și prin mediatizarea acesteia.

Imaginea, prejudiciul moral datorându-se și mediatizării excesive a cazului nostru, în care am fost prezentați de multe ori ca doi infractori. Comunicatele de presă au conținut afirmații false, care le-au afectat onoarea, reputația profesională și dreptul nostru la imagine, atât ca oameni de afaceri, cât și ca simpli cetățeni. Nu este lipsit de relevanță faptul că articolele calomnioase, care puneau sub semnul întrebării reputația (invocând acuzele ce ne-au fost aduse) au continuat să apară și după soluționarea dosarului și pronunțarea soluției de achitare.

Au fost împiedicați să desfășurăm o viață socială normală, având parte de suferința de a fi privat de o viață corespunzătoare vârstei, ceea ce a implicat și o mare suferință psihică, ce presupune, de asemenea, o compensație sub forma unor daune morale pentru prejudiciul nepatrimonial încercat.

A fost afectată sănătatea ireversibil, stresul și imposibilitatea de a mă îngriji corespunzător ducând la apariția mai multor boli, atestate de actele medicale de la dosar.

Cu privire la instituirea obligației de a nu părăsi localitatea, impusă subsemnaților, prin care li s-a îngădit exercitarea dreptului la liberă circulație, dispozițiile art. 53 din Constituția României potrivit căruia „exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav. Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății”.

Fac precizarea că au fost reținuți și arestați preventiv în dosarul 80/P/2013 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor în perioada 26.03.2013 -29.03.2013.

De asemenea, față de Secară Nela Mirela, urmare a denunțului mincinos al numitei Bora Ana, realizat la comanda procurorului Ardelean Cristian și a ofițerului de poliție Rus Dorin, s-a

dispus revocarea liberării provizorii pe cauțiune, hotărâre pronunțată anterior în dosarul 694/P/2012 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bihor și, cu argumentul că ar fi săvârșit o nouă infracțiune, măsura eliberării provizorii pe cauțiune a fost revocată, a fost ținută în arest pentru o perioadă de 56 de zile!

IV. Cu referire la daunele materiale solicitate de către subsemnații, vom arăta următoarele aspecte:

În ce privește daunele materiale reprezentând contravaloarea unei părți din sumele de bani pierdute de ei și de către societatea S.C. Artpel Grup S.R.L. ca urmare a procesului penal, solicită să se aibă în vedere toate cele arătate cu ocazia detalierii încălcării prezumției de nevinovăție de către organele judiciare.

În drept:

- art. 1349, art. 1357 - 1380 Cod civil;
- art. 6 și 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
- toate celelalte temeuri de drept invocate în prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin întâmpinarea formulată de pârât, acesta a invocat excepția inadmisibilității acțiunii, raportat la temeiul de drept în baza căruia a fost formulată cererea de chemare în judecată, excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, iar pe fond a solicitat respingerea acțiunii promovate de către reclamantii ca neîntemeiată.

În motivare, pârâtul a arătat:

I. Excepția inadmisibilității acțiunii, raportat la temeiul de drept în baza căruia a fost formulată cererea de chemare în judecată.

Reclamantii au investit instanța de judecată cu o acțiune întemeiată pe dispozițiile din Codul Civil care reglementează răspunderea civilă delictuală, pentru repararea prejudiciului moral produs.

Relativ la procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate, aceasta este una specială, prevăzută de dispozițiile art. 52 alin. 3 din Constituție, art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art. 538-539 din Codul de procedură penală (art. 504 și următoarele din Codul de procedură penală de la 1968).

1. Răspunderea statului pentru erorile judiciare cauzate în cazul condamnării ori al privării de libertate, ori al restrângerii de libertate în mod ilegal care este reglementată de prevederile art.538-539 din Codul de procedură penală, fiind o ipoteză specială de răspundere.

2. Răspunderea statului pentru erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale, reglementată de art.96 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, care este de asemenea o răspundere civilă specială.

3. Răspunderea generală a statului pentru erorile judiciare, în alte cazuri decât cele reglementate de legea specială, rezultată din prevederile art.52 alin.3 din Constituția României, deoarece chiar dacă Legea nr.303/2004 face referire la răspunderea statului pentru erori judiciare și sancționează producerea de erori judiciare provocate exclusiv prin faptele magistraților, ea nu acoperă toată aria de fapte care ar putea provoca erori judiciare, cum ar fi, de exemplu, faptele altor participanți la procesul penal sau chiar al altor autorități cu care colaborează instanțele. Se apreciază că în cazul în care eroare judiciară se datorează faptelor unor asemenea persoane sau autorități, răspunderea statului va deriva direct din textul constituțional.

Practica Înaltei Curți de Casație și Justiție oglindită în decizii de speță, a statuat asupra faptului că dispozițiile art. 998-999 Cod civil (art. 1349 și următoarele din Noul Cod Civil), privind răspunderea civilă delictuală, nu pot constitui temei pentru angajarea răspunderii statului pentru erorile judiciare. (Decizia nr. 422 din 17.01.2006).

În sensul celor de mai sus, o decizie de speță a Înaltei Curți de Casație și Justiție pune în evidență că, ori de câte ori printr-o lege/normă se prevede o procedură specială, aceasta se va aplica în totalitate, iar nu regulile de drept comun, care reglementează răspunderea civilă

delictuală, căci legea specială se aplică în baza principiului de drept „specialia derogant generalibus” (Decizia nr.8591 din 6 decembrie 2011). Tot în acest sens este și sentința civilă nr. 1794/18.09.2018 a Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. 23600/3/2015.

Prin urmare, situațiile în care persoana vătămată are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate din erori judiciare săvârșite în procesele penale, sunt stabilite prin dispozițiile art. 538 și următoarele Cod procedură penală (art. 504 și următoarele din Codul de procedură penală de la 1968), prin aceste dispoziții excluzându-se, implicit, orice altă posibilitate a persoanei vătămate de a solicita, în orice mod și sub orice alt temei legal, acoperirea unui prejudiciu de acesta natură. Deși reclamantul din prezenta cauză solicită obligarea pârâtului Statul Român la plata de daune morale pentru durata nejustificat de lungă a procesului penal, din motivarea acțiunii se desprinde ideea că daunele morale solicitate reprezintă un prejudiciu cauzat ca urmare a modului superficial în care prima instanță, respectiv Judecătoria Oradea, a judecat cauza, arătând că aceasta a reținut total eronat starea de fapt raportat la întregul probatoriu existent la dosarul cauzei, aspect reținut prin decizia nr.368/A/2018 pronunțată de Curtea de Apel Oradea.

Așadar, având în vedere faptul că răspunderea patrimonială a Statului Român prin Ministerul Finanțelor pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare nu poate fi angajată decât în condițiile legii speciale și nu potrivit prevederilor dreptului comun întrucât, în caz contrar, prin soluția pronunțată, s-ar încălca principii fundamentale de drept precum specialia generalibus derogant și electa una via, vă rugăm să respingeți prezenta acțiune ca inadmisibilă.

II. Reductio ad absurdum, dacă veți considera că pretențiile reclamantilor pot fi analizate prin prisma prevederilor art.1349, art.1357 și următoarele din Noul Cod civil, înțeleg să invoce excepția lipsei calității procesual pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Potrivit art.36 din Codul de procedură civilă „Calitatea procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecății. Existența sau inexistența drepturilor și a obligațiilor afirmate constituie o chestiune de fond”.

Ca definiție doctrinară, calitatea procesuală presupune existența unei identități între persoana reclamantului și cel care este titularul dreptului afirmat (calitate procesuală activă), precum și între persoana pârâtului și cel care este subiect pasiv în raportul juridic dedus judecății (calitate procesuală pasivă).

Conform principiului disponibilității ce guvernează procesul civil, părțile au dreptul de a dispune de obiectul procesului (dreptul subiectiv sau interesul născut din raportul juridic dedus judecății) și de mijloacele procesuale acordate de lege în acest scop.

Însă, acest drept nu poate fi valorificat decât în limitele stabilite de legiuitor, exercitarea lui de către titular neputând avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigente.

Arată faptul că, instanța sesizată are obligația să efectueze o analiză riguroasă a conținutului raportului juridic dedus judecății și, ca atare, a naturii obligației în discuție, pentru ca, raportat la particularitățile speței, să poată stabili calitatea procesuală a fiecăreia dintre părți, rațiunea instituirii acestei reguli procedurale fiind tocmai asigurarea scopului definit de legiuitor prin art.22 alin.2 din Noul Cod de procedură civilă, în sensul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale.

Voința reclamantilor de a chema în judecată Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, nu este de natură să confere și legitimare procesuală pasivă Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice, având în vedere că o astfel de legitimare se analizează strict și delimitat în funcție de raportul juridic dedus judecății în cauza respectivă.

Fiind o acțiune întemeiată pe dispozițiile art.1349 și următoarele din Codul Civil care instituie răspunderea civilă delictuală, trebuie să se analizeze dacă există identitate între persoana chemată în judecată și cea ținută de obligația de despăgubire, respectiv cea care a comis fapta cauzatoare de prejudiciu.

Mai mult decât atât, arată faptul că, Statul Român poate fi subiect de drepturi și obligații nu numai în raporturile de drept constituțional, administrativ sau fiscal, ci și în raporturile

private, cum sunt cele de natură civilă, din moment ce legea nu distinge. Aceasta nu înseamnă, că în mod automat, în orice raport privat, de drept civil, statul român trebuie să răspundă fără o analiză riguroasă a conținutului acestui raport juridic și ca atare a naturii obligației în discuție.

În cauza dedusă judecării, reclamantii au chemat în judecată pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, solicitând obligarea pârâtului la plata de despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a încălcării prevederilor art.6 par.1 din CEDO, sub aspectul duratei nerezonabile a procedurii penale în care au fost implicați, precum și a încălcării drepturilor prevăzute în Convenție.

Reclamantii au chemat în judecată Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, apreciind că angajarea răspunderii statului trebuie să se realizeze pentru durata nerezonabilă a procesului penal desfășurat împotriva lor, că răspunderea pentru consecințele păgubitoare produse în desfășurarea activităților specifice organelor judiciare revine Statului, în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție, răspunderea sa fiind angajată independent de orice culpă, pe temei obiectiv.

Prin urmare, Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice nu-și poate legitima calitatea procesuală pasivă atunci când se invocă faptul că alte persoane - fizice sau juridice - s-ar face vinovate de producerea unui eventual prejudiciu, în cadrul raportului juridic litigios, urmând a se antrena în mod direct răspunderea civilă delictuală a persoanelor respective, în măsura în care, într-adevăr, s-ar fi produs un prejudiciu.

În acest context, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 221 din Codul Civil, potrivit cărora „Dacă prin lege nu se dispune altfel, persoanele juridice de drept public sunt obligate pentru faptele licite sau ilicite ale organelor lor, în aceleași condiții ca persoanele juridice de drept privat”.

Conform art.224 alin. 1 din Codul Civil „Dacă prin lege nu se dispune altfel, statul nu răspunde decât în mod subsidiar pentru obligațiile organelor, autorităților și instituțiilor publice care sunt persoane juridice și niciuna dintre aceste persoane juridice nu răspunde pentru obligațiile statului”.

Totodată, plecând de la principiile constituționale cu privire la răspunderea patrimonială a statului, consacrate de Constituția României (art. 21, 44, 52, 53 și 123 alin. 5) și Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, apreciem că acest tip de răspundere, cu caracter autonom, nu este nici generală și nici absolută, ci este supusă unor reguli speciale, proprii, altele decât cele consacrate de Codul Civil și care guvernează regimul răspunderii particularilor.

Pe fond, răspunderea directă a statului poate fi antrenată numai în cazul erorilor judiciare, nu și în alte cazuri decât cele prevăzute în mod expres de legiuitor.

Modalitatea de desfășurare a unei cercetări penale și a unui proces penal nu se poate constitui într-o acțiune prejudiciatoare, de natură să angajeze răspunderea civilă delictuală, chiar dacă procesul penal s-a soluționat printr-o hotărâre de achitare.

Cum în cauza dedusă judecării nu se verifică niciuna dintre ipotezele anterior expuse și cum temeiul juridic invocat de reclamantii îl constituie dispozițiile art.1349 și următoarele din Codul civil, pretențiile formulate în contradictoriu cu Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice sunt neîntemeiate.

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantii solicită obligarea pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata de daune morale ca urmare a încălcării prevederilor art.6 din CEDO, sub aspectul duratei nerezonabile a procedurii penale în care au fost implicați, precum și încălcarea drepturilor lor, astfel cum sunt ele prevăzute de Convenție.

Cercetarea penală nu este supusă unor termene limită, întrucât este necesară administrarea mai multor probe în temeiul cărora organele de urmărire penală pot concluziona asupra existenței sau nu a elementelor și indiciilor temeinice ale infracțiunilor prevăzute de legea penală.

De menționat este și faptul că cercetarea penală și procesul penal nu i-a vizat doar pe reclamantii, ci mai era cercetată și altă persoană.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a trasat pe tărâmul art. 6 paragraful 1 din Convenție o serie de linii directoare, indicând astfel criteriile ce trebuie avute în vedere în aprecierea caracterului rezonabil al duratei.

Instanța europeană a precizat că aprecierea caracterului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare trebuie să fie făcută în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale, precum și prin raportare la criteriile consacrate în materie de jurisprudența Curții, și anume:

- complexitatea cauzei în fapt și în drept,
- comportamentul părților în proces,
- comportamentul autorităților statale competente.

Astfel, rezonabilitatea duratei procedurilor judiciare nu poate fi apreciată în abstracto, ci trebuie realizată în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale concrete (cauza Bartenbach contra Austriei, hotărâre din 20 martie 2008, cauza Tudorache contra României, hotărâre din 29 septembrie 2005).

În ceea ce privește termenul rezonabil în materie penală, paragraf 1 din Convenție recunoaște oricărei persoane învinuite de săvârșirea unei infracțiuni dreptul de a obține, într-un termen rezonabil, o decizie definitivă cu privire la temeinicia și legalitatea acuzației ce i se aduce.

Însă, aprecierea trebuie să ia în calcul justul echilibru ce trebuie menținut între exigența celerității procedurilor judecătorești și principiul general al unei bune administrări a justiției, în egală măsură consacrat de art.6. (cauza Boddaert contra Belgiei, hotărâre din 12 octombrie 1992, cauza CP. și alții contra Franței, hotărâre din 1 august 2000).

Cu privire la durata procedurii, așa cum se arată și în cauza Reiner și alții împotriva României, natura rezonabilă se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei și având în vedere criteriile consacrate de jurisprudența Curții Europene, în special complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente.

Așadar analiza caracterului rezonabil al termenului, trebuie să se realizeze în concreto, prin raportare la circumstanțele speciale ale fiecărei cauze, folosind însă criteriile reținute de către Curtea Europeană, respectiv: natura cauzei, importanța pe care aceasta o prezintă pentru reclamant, complexitatea cauzei, care este atestată de regulă de numărul celor acuzați și al martorilor, de volumul dosarului, de dificultățile ce țin de administrarea probelor, de investigațiile ce trebuie desfășurate și de o eventuală dimensiune internațională a cauzei; comportamentul reclamantului, care trebuie să facă dovada faptului că a depus toate diligentele necesare în vederea derulării normale a procedurilor, precum și comportamentul autorităților.

Subliniem faptul că, principiul dreptului la un proces echitabil cu componenta termenului rezonabil este strâns legat de respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să se constate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni.

Totodată, dacă ne referim la un termen „rezonabil” de soluționare a cauzelor, trebuie avută în vedere cerința desfășurării operative a procesului, dar în condițiile în care s-ar asigura și cerința aflării adevărului și apărarea părților din proces.

Așadar, atât caracterul echitabil al procesului, cât și cerința soluționării cauzelor penale într-un termen rezonabil își pun amprenta asupra principiilor fundamentale ale unui proces și asupra fiecărei reglementări în parte, numai astfel asigurându-se realizarea celor două trăsături caracteristice înscrise în CEDO și în Constituția revizuită a României.

În legătură cu aceste cerințe la care se referă art.6 paragraf 1 din Convenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului are o practică bine cristalizată și constantă, care oferă un tablou complet al situațiilor juridice, cu care pot fi confruntate instanțele judecătorești naționale, în legătură cu fiecare dintre cele trei elemente care alcătuiesc structura exigenței exprimate de

Convenție în această privință și anume: i) tribunal stabilit de lege, ii) tribunal independent, iii) tribunal imparțial.

În ceea ce privește susținerea reclamanților că a fost încălcată prezumția de nevinovăție, prin modalitatea în care au fost redactate articolele din presă, respectiv că din acestea reieșea că reclamanții din cauza de față erau prezentați drept vinovați de comiterea faptelor pentru care s-a început urmărirea penală, trebuie făcută o distincție între deciziile care reflectă sentimentul că persoana în cauză este vinovată și cele care se limitează la a descrie o stare de suspiciune, primele încălcând prezumția de nevinovăție, iar celelalte fiind de cele mai multe ori conforme cu spiritul art. 6 din Convenție.

Or, în cauza de față este vorba despre publicarea unui articol în presă, campania denigratoare de presă neputând fi pusă în sarcina statului.

În privința solicitării daunelor morale, produse ca urmare a mediatizării intense a procesului penal, arătăm faptul că, statul român nu poate fi ținut răspunzător, neavând rolul de a cenzura informațiile astfel apărute, întrucât s-ar încălca dreptul fundamental la exprimare, prevăzut și garantat de Constituția României, republicată.

În consecință, statul nu poate interveni și cenzura informațiile apărute în presă întrucât s-ar încălca dreptul fundamental la exprimare, prevăzut și garantat expres de Constituție.

În acest context, nu se poate aprecia că publicarea unor anumite articole în presă legate de ancheta penală desfășurată asupra reclamanților ar constitui o încălcare la demnitate, onoare și reputație, așa cum se afirmă în acțiune, întrucât, în caz contrar ar însemna că niciodată și în nici o situație presa nu ar mai trebui să publice informații care țin de efectuarea unor acte de cercetare penală asupra unei anumite persoane.

Cu titlu de practică judiciară invocăm și decizia civilă nr.812/23.11.2016 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a III a Civilă în dosarul nr.28951/3/2015 în care se reține că "pretinsa mediatizare ca infractor a reclamantului, deși acesta beneficia de prezumția de nevinovăție instituită de art.5 indice 2 Cod procedură penală nu poate fi imputată statului sau agenților săi care au participat la desfășurarea procesului penal în care a fost implicat reclamantul, ci reprezentanților mijloacelor de informare care au difuzat știrile sub această formă. Prin urmare, eventuala afectare a demnității, prestigiului, imaginii și reputației reclamantului nu este o consecință a acestui proces penal. Dimpotrivă, orice atingere adusa acestor valori prin prisma modului în care mass-media a preluat și difuzat informațiile referitoare la proces, a fost înlăturată prin pronunțarea soluției de achitare.

2. În măsura în care veți trece peste criticile de mai sus și veți aprecia întemeiată această cerere, în ceea ce privește cuantumul daunelor morale pe care le pretind reclamanții - 1.500.000 euro, respectiv 1.000.000 euro vă rugăm să observați caracterul nerezonabil al acestora.

Învederăm faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie de speță a hotărât că, „pentru a-și păstra caracterul de „satisfacție echitabilă”, daunele morale trebuie acordate într-un quantum care să nu le deturneze de la scopul și finalitatea prevăzute de lege, spre a nu deveni astfel un folos material injust, fără justificare causală în prejudiciul suferit și consecințele acestuia. Ca atare, despăgubirile acordate trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, în scopul asigurării unei juste compensații a suferințelor pe care le-au îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure terțele persoane păgubite”. (Decizia nr.320 din 1 februarie 2018).

În cauza de față reclamanții indică suma de 2.560.578 euro ca fiind valoarea prejudiciului fără a indica însă modul de calcul sau cum s-a stabilit această sumă drept prejudiciu și fără a proba existența acestui prejudiciu.

Totodată, pentru existența și angajarea răspunderii civile este necesar ca între faptul prejudiciabil și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Rezultă că, prejudiciul cauzat altuia, într-o asemenea ipoteză, trebuie să fie consecința faptei ilicite.

La fel ca prejudiciul, raportul de cauzalitate este o condiție necesară și generală a răspunderii civile, fără a deosebi între răspunderea delictuală și contractuală și indiferent că este

subiectivă sau obiectivă. Importanța raportului de cauzalitate apare cu evidență mai ales în acele ipoteze în care răspunderea este obiectivă, fără vinovăția persoanei răspunzătoare, cum este cazul de față.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța constată următoarele:

Instanța va respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului invocată de acesta, raportat la faptul că Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice are calitatea de garant al îndeplinirii justiției și este titularul acțiunii penale, care a pierdut procesul, iar ministerul reprezintă statul în orice alte situații în care acesta participă nemijlocit, conform art. 3 alin. 1 pct. 81 HG nr. 34/2009.

Potrivit art. 538 CPP, persoana care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea pagubei în caz de eroare judiciară dacă în urma rejudecării cauzei, s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare.

Constatarea unei erori judiciare naște în sarcina statului obligația de a repara paguba creată, chiar și în absența oricărei încălcări a dreptului la un proces echitabil de către instanța de judecată, în baza răspunderii obiective, independent de culpă, care se explică și se întemeiază pe obligația de garanție în sarcina statului, care are ca suport riscul de activitate a serviciului public de îndeplinire a justiției, conform deciziei nr. 374/2019 a Curții Constituționale a României.

Legiuitorul a reglementat în mod expres și limitativ doar situația persoanei care a fost condamnată definitiv, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare, ceea ce nu are semnificația unei încălcări a dreptului ca valoare supremă în statul de drept și nici a unei limitări a accesului liber la justiție, garantat de art. 21 din Constituție, potrivit aceleiași decizii.

Prin Decizia nr. 45 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 5 martie 2018, paragraful 216, Curtea Constituțională a României a statuat că eroarea judiciară este o noțiune care presupune o abatere de o anumită gravitate de la interpretarea și aplicarea normelor legale, indiferent că sunt de procedură sau substanțiale, dar care produc consecințe grave asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

Art. 52 alin. (3) din Constituția României stabilește răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare, aceeași prevedere fiind preluată și de art. 96 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Din interpretarea *a contrario* a textului art. 52 alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și din cea sistematică a tezelor deficiente de art. 52 din Constituție, în integralitatea sa, se reține că statul poate fi tras la răspundere în cazul vătămărilor cauzate prin erori judiciare.

Așadar, în conformitate cu dreptul național, statul român răspunde pentru prejudiciile cauzate unui inculpat într-un proces penal doar în temeiul și în condițiile reglementării speciale referitoare la răspunderea pentru erorile judiciare, iar nu în temeiul normelor generale de drept civil privind răspunderea delictuală.

Art. 96 din Lg. Nr. 303/2004, prevede următoarele:

1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

(3) Există eroare judiciară atunci când:

a) s-a dispus în cadrul procesului efectuarea de acte procesuale cu încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară;

b) s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.

(4) Prin Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, precum și prin alte legi speciale pot fi reglementate ipoteze specifice în care există eroare judiciară.

(5) Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice.

Reținând că în ce privește cauzele penale, procedura reparării prejudiciului este reglementată de art. 538 și următoarele CPP, iar reclamanții nu au fost condamnați definitiv și ulterior achitați iar în privința privării de libertate nu s-a constata caracterul nelegal al acesteia, în condițiile prevăzute de art. 539 CPP, neexistând o ordonanță a procurorului sau o hotărâre judecătorească în acest sens, tribunalul va respinge cererea de acordare a despăgubirilor pentru erori judiciare.

Referitor la cazurile de tragere la răspundere a statului reglementate de art. 96 din Lg. Nr. 303/2004, tribunalul constată că nu ne aflăm în situația în care să existe o încălcare evidentă a dispozițiilor legale de drept material și procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.

Faptul că s-au derulat proceduri penale care au necesitat administrarea unui probatoriu mai vast, inclusiv interceptări și privarea de libertate urmate de o condamnare în primă instanță și o achitare ulterioară nu sunt un argument în acest sens.

Mai mult, nu se invocă faptul că instanța de apel care a soluționat calea de atac a fost în imposibilitatea de a remedia pretinse vătămări, urmare a unor încălcări evidente a dispozițiilor legale de drept material și procesual.

De asemenea, nu se poate reține că s-a pronunțat o hotărâre judecătorească definitivă în mod evident contrară legii sau situației de fapt care rezultă din probele administrate în cauză, prin care au fost afectate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară, hotărârea de condamnare nefiind o hotărâre definitivă.

În legătură cu obligația respectării prezumției de nevinovăție în cadrul procesului de informare a opiniei publice în legătură cu procedurile juridice, CEDO a dezvoltat o bogată jurisprudență, stabilind o serie de principii generale.

Astfel, în cauza *Allenet de Ribemont c. Franței*, Curtea a arătat că libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție include și libertatea de a primi sau comunica informații. Art. 6 paragraful 2 nu poate împiedica autoritățile să informeze publicul cu privire la anchetele penale în curs, dar le cere să o facă cu toată discreția și rezerva necesare pentru a respecta prezumția de nevinovăție.

În acest sens, Curtea a arătat (*Khuzhin c. Rusiei*, *Lavents c. Letoniei*, *Daktaras c. Lituaniei*, *Y.B. și alții c. Turciei*) că prezumția interzice pronunțarea prematură a instanței cu privire la vinovăția celui acuzat, dar se aplică și celorlalți oficiali publici dacă aceste declarații sunt în legătură cu procedurile penale în desfășurare și dacă prin ele se încurajează opinia publică să considere că suspectul este vinovat și se prejudecă cauza înainte ca autoritatea publică competentă să se pronunțe. Prezumția de nevinovăție este încălcată ori de câte ori într-o decizie judiciară ori declarație publică este iterată opinia că acuzatul este vinovat fără ca această vinovăție să fi fost stabilită în conformitate cu legea, ceea ce nu este cazul în speța de față, mai mult, reclamanta nu a depus niciun comunicat de presă.

Faptul că se invocă existența unor articole de presă – s-a depus un articol din martie 2013 - care s-ar fi bazat pe anumite surse din cadrul parchetului nu este un motiv suficient pentru a atrage răspunderea statului întrucât statul nu este răspunzător de publicațiile unor trusturi de presă private și totodată nu este reglementată nici cenzura din partea statului.

Referitor la încălcarea dreptului la un proces echitabil, sub aspectul termenului rezonabil, instanța europeană a precizat că aprecierea caracterului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare trebuie să fie făcută în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale, precum și prin raportare la criteriile consacrate în materie de jurisprudența Curții, și anume:

- complexitatea cauzei în fapt și în drept,
- comportamentul părților în proces,

- comportamentul autorităților statale competente.

Astfel, rezonabilitatea duratei procedurilor judiciare nu poate fi apreciată în abstract ci trebuie realizată în fiecare cauză în parte, în funcție de circumstanțele sale concrete (cauza Bartenbach contra Austriei, hotărâre din 20 martie 2008, cauza Tudorache contra României, hotărâre din 29 septembrie 2005).

În ceea ce privește termenul rezonabil în materie penală, art.6 paragraf 1 din Convenție recunoaște oricărei persoane învinuite de săvârșirea unei infracțiuni dreptul de a obține, într-un termen rezonabil, o decizie definitivă cu privire la temeinicia și legalitatea acuzației ce i se aduce.

Însă, aprecierea trebuie să ia în calcul justul echilibru ce trebuie menținut între exigența celerității procedurilor judecătorești și principiul general al unei bune administrări a justiției, în egală măsură consacrat de art.6. (cauza Boddaert contra Belgiei, hotărâre din 12 octombrie 1992, cauza CP. și alții contra Franței, hotărâre din 1 august 2000).

Cu privire la durata procedurii, așa cum se arată și în cauza Reiner și alții împotriva României, natura rezonabilă se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei și având în vedere criteriile consacrate de jurisprudența Curții Europene, în special complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente.

Așadar analiza caracterului rezonabil al termenului, trebuie să se realizeze în concreto, prin raportare la circumstanțele speciale ale fiecărei cauze, folosind însă criteriile reținute de către Curtea Europeană, respectiv: natura cauzei, importanța pe care aceasta o prezintă pentru reclamant, complexitatea cauzei, care este atestată de regulă de numărul celor acuzați și al martorilor, de volumul dosarului, de dificultățile ce țin de administrarea probelor, de investigațiile ce trebuie desfășurate și de o eventuală dimensiune internațională a cauzei; comportamentul reclamantului, care trebuie să facă dovada faptului că a depus toate diligentele necesare în vederea derulării normale a procedurilor, precum și comportamentul autorităților.

Tribunalul constată că legiuitorul român a introdus instituția contestației privind durata procesului penal.

Această nouă instituție este o continuare a principiului enunțat deja la art. 8 din Noul Cod de Procedură Penală, care instituie în sarcina organelor judiciare obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor și a drepturilor părților și subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil.

Sintagma finală din articolul 8 este o noutate, întrucât restul reglementării își găsește corespondență perfectă în art. 1 alin. 1 din Codul de Procedură Penală 1968. Așadar, preocuparea legiuitorului român, pentru soluționarea cu celeritate a proceselor penale este una evidentă.

Instituția prin care se dă eficiență acestui principiu se regăsește tot în dispozițiile Noului Cod de Procedură Penală, respectiv la art. 488 ind. 1 și urm. – contestația privind durata procesului penal.

Această instituție nou introdusă în procedura penală are ca obiect constatarea încălcării dreptului la soluționarea procesului într-un termen rezonabil, iar remediul efectiv urmare al acestei încălcări este accelerarea procedurii.

Noțiunea de durată rezonabilă nu a cunoscut o cuantificare exactă, nici în jurisprudența națională, nici în cea internațională, însă prin instituția nou introdusă în procedura penală română, se pare că legiuitorul român a rezolvat problema acestei noțiuni.

În acest sens, la art. 488 ind. 1 alin. 3 din Noul Cod de Procedură Penală, s-a prevăzut că durată rezonabilă în care ar trebui să se îndeplinească urmărirea penală sau judecata este depășită, respectiv o contestație privind durata procesului penal poate fi formulată, dacă a trecut cel puțin un an de la începerea urmăririi penale, sau de la trimiterea în judecată, pentru cauzele aflate în cursul urmăririi penale, respectiv în cursul judecării în primă instanță, sau dacă a trecut

cel puțin 6 luni de la sesizarea instanței cu o cale de atac, pentru cauzele aflate în căile de atac ordinare sau extraordinare.

Cu alte cuvinte, respectarea termenului de 1 an, respectiv de 6 luni, pentru formularea unei contestații privind durata procesului penal, reprezintă o condiție de admisibilitatea pentru aceasta procedură.

Punctul de plecare pentru analiza acestei durate rezonabile este dat de începerea urmăririi penale, pentru cauzele aflate în cursul urmăririi penale, de trimiterea în judecată pentru cauzele aflate în cursul judecății, respectiv de sesizarea instanței cu o cale de atac, pentru cauzele aflate în căile de atac ordinare sau extraordinare.

Instituția contestației privind durata procesului penal nu este un mecanism de sancționare a organului judiciar care a tergiversat soluționarea cauzei, ci scopul acestei instituții este impulsivarea desfășurării procesului penal, astfel că în situația în care judecătorul ar fi apreciat contestația ca fiind întemeiată, acesta ar fi stabilit un termen în care procurorul sau instanța de judecată trebuia să rezolve cauza.

Tribunalul constată că reclamantii nu au uzat de calea contestației privind tergiversarea procesului, după introducerea acestei instituții, ocazie cu care judecătorul competent în materie penală ar fi constatat dacă au existat perioade de inactivitate, nejustificate, care au determinat tergiversarea soluționării procesului penal.

Reținând nemulțumirea legată de durata de 5 ani a procesului penal, dublată de lipsa contestației privind tergiversarea procesului, instanța constată că un termen de 5 ani, perioadă în care s-au efectuat acte de urmărire penală, s-a soluționat atât fondul cât și apelul nu poate fi considerată ca având un caracter excesiv, raportat și la natura faptei cercetate și probatoriul amplu și dinamic care a fost administrat.

Totodată, nu se poate reține că prin procedurile de urmărire penală și procedurile judiciare, inerente aflării adevărului, s-ar fi încălcat reclamantilor dreptul la viață privată. Soluția de achitare nu atrage răspunderea statului pentru că anterior au fost demarate proceduri de urmărire penală și proceduri judiciare.

Nici susținerea că interceptările s-ar fi efectuat după ce faptele s-au prescris nu sunt un motiv pentru a se reține încălcarea vieții private de vreme ce au fost efectuate în cadrul unui dosar de urmărire penală pentru aflarea adevărului, iar analiza acestor probe a fost utilă în contextul în care reclamantii au dorit ulterior continuarea procesului pentru a-și dovedi nevinovăția, ceea ce presupune administrarea unor probe cu privire la fondul cauzei.

Raportat la cazurile în care statul poate răspunde, având în vedere că nu se poate reține nicio faptă ilicită a statului care să dea dreptul despăgubirilor materiale sau morale cerute de reclamantii, pentru aceste motive de fapt și de drept, tribunalul va respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului invocată de acesta și va respinge cererea.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE :**

Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român.

Respinge ca nefondată cererea formulată de reclamantii Secară Coriolan și Secară Nela Mirela, (...) cu domiciliul procedural ales în Oradea, str. Primăriei nr. 6, ap. 4, jud. Bihor la avocat Romoșan Florica în contradictoriu cu pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, cu sediul în București, sector 5, Bd. Libertății nr. 16.

Cu drept de apel în termen de 30 zile de la comunicare, care se depune la Tribunalul Bihor.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților de grefa instanței, azi, 27.02.2020.

PREȘEDINTE
BALOGH TEODORA CARMEN

GREFIER
LASCU ELENA CLAUDIA

- red. BTC – 30.03.2020
- tehored. LEC/BTC - 30.03.2020

5 ex./3 com.:

Secară Coriolan

Secară Nela Mirela

Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO